

[Fischer]

vi konstaterer, at tiden til denne proces er knap. Vi udtrykker tilfredshed med den klare tilkendegivelse mod apartheid, som den danske ambassadør i FN, Ole Bierring, netop har fremsat, ligesom vi lægger vægt på den efterfølgende enstemmige sikkerhedsrådsresolution med krav om frigivelse af de politiske fanger i Sydafrika. Denne konservative holdning genspejler naturligvis vor indstilling til fordel for undertrykte mennesker overalt i verden uanset karakteren af det styre, der foretager undertrykkelse.

For så vidt angår den konkrete danske politik, der sigter mod, at det internationale pres mod Sydafrika bør øges for derigennem at fremskynde en fredelig afvikling af apartheidssystemet, vil jeg henvise til de præcise formuleringer herom, som fremgik af udenrigsministerens tale. Disse formuleringer taler for sig selv og bør kunne samle bred tilslutning. Det samme gælder Namibias snarlige selvstændighed, hvor der må formodes at være lyspunkter i den forståelse, der med amerikansk mellemkomst er etableret mellem Sydafrika og Angola.

At de stater, der er naboer til Sydafrika, sætter pris på støtte og opbakning fra den frie vestlige verden, ikke mindst fra Det europæiske Fællesskab, kan der ikke længere herske nogen tvivl om, så meget mindre som disse lande har oplevet, at deres tidligere nære kontakter til Østblokken kun medførte øget fattigdom og udbytning.

Under besøget i Lesotho for nylig fik udenrigsudvalgets medlemmer et glimrende indblik i, i hvor høj grad en lille selvstændig stat som Lesotho værdsætter dansk økonomisk og politisk kontakt. I denne sammenhæng tager vi naturligvis klart afstand fra Sydafrikas forsøg på at destabilisere sine naboer og fra forsøg på gennem økonomisk pres at tvinge dem til en form for anerkendelse af de såkaldte Bantustans som selvstændige stater.

Der er således grundlag for en aktiv dansk rolle i dette område. Den må være præget af to ting: af vor demokratiske indstilling og den realitetssans, der siger, at en dansk rolle ikke kan spilles uden rimelig kontakt med og hensyn til vore EF-partnere og til vore nordiske nabolande, hvor vi jo, som udenrigsministeren understregede, klart ligger forrest, hvad angår konkrete skridt imod apartheid-

systemet. Isolerede danske initiativer vil derimod ikke flytte brikker på Afrikakortet.

Vi tager således udenrigsministerens besvarelse til efterretning som et velgennarbejdet og sobert grundlag for en sammenhængende og holdbar dansk politik over for de aktuelle problemer i Sydafrika, og vi opfordrer til bred opbakning her i tinget om denne politiske linje ud fra den klare erkendelse, at dansk Afrikapolitik ikke bør være præget af indenrigspolitisk taktik og kortsynede gevinster, men af langsigtede, velovervejede hensyn.

Bjørn Elmquist (V):

Som ministeren og de andre ordførere vil jeg dele mit indlæg op i to hovedafsnit: ét, der er mere beskrivende, og ét, der er mere operativt, og som går ind i, hvad vi kunne overveje at gøre yderligere i sagen.

Jeg skal for så vidt angår de interne forhold i Sydafrika deltage i den meget kraftige beklagelse og fordømmelse af den udvikling, som er sat i værk fra sydafrikansk side på det allerseneste, hvad angår strukturen i samfundet. Her tænker jeg på oprettelsen af det, man har kaldt »parlamentariske forsamlinger«, eller hvad det nu kan være, »repræsentantforsamlinger«, for den farvede og for den indiske befolkningsdel, men hvor man helt har undladt at lade det sorte flertal få en tilsvarende repræsentation, som vel, når det kommer til stykket, har karakter af en narresut. Man kan sige, at her har man faktisk bekræftet – hvis nogen skulle have været i tvivl – deres totale foragt for de sorte, som bor i landet.

Udenrigsudvalget har for ganske nylig aflagt besøg i Afrika, og under dette besøg var vi også i Lesotho, det lille land, der ligger så at sige midt inde i Sydafrika, omgivet på alle sider af Sydafrika. Vi havde ved den lejlighed mulighed for at få et nærmere indtryk af, hvordan man i Lesotho ser på forholdene. Vi havde lejlighed til at aflægge besøg i en af FN's flygtningelejre, der ligger i Lesotho, og prøvede dér at skaffe os et indtryk af, hvordan man i flygtningelejren, dels hos dem, der kommer fra Sydafrika, dels hos dem, der er ledere af flygtningelejren, så på den interne situation i Sydafrika. Der var for mig slet ingen tvivl om, at man bedømte situationen meget, meget mørkt. Muligheden for en fre-